

Socialnämnden

Sammanträdesdatum

23 november 2022

Paragraf

§ 8

Diarienummer SN-2022/1881.109

Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor – svar på skrivelse från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2022-10-17, överlämnas till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, som svar på revisionsskrivelse Uppföljning av tidigare granskning av bisysslor.

Sammanfattning

En skrivelse från Huddinge kommuns revisionsgrupp 2 "Uppföljning av tidigare granskning av bisysslor" har inkommit till nämnden för yttrande.

Under 2020 genomförde kommunens revisionsgrupp 1 en uppföljning av en tidigare genomförd granskning av Huddinge kommuns rutiner för hantering av bisysslor. I uppföljningen konstaterades att man i huvudsak hade beaktat de rekommendationer som hade lämnats vid den tidigare granskningen.

Under 2022 har kommunens revisionsgrupp 2 genomfört en granskning av hur och om kvarstående restpunkter har åtgärdats av kommunstyrelsen och nämnderna. Revisorsgrupp 2 anser att nämndernas kontroll avseende bisysslor och motverkande av jäv är otillräcklig och lämnar därför tre rekommendationer:

- Korskörningar av anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter bör genomföras oftare för att identifiera medarbetare som inte angett bisyssla och medarbetare med bisyssla hos kommunens leverantörer.
- Information om bisysslor som inte omfattas av Dataskyddsförordningens regelverk bör finnas på annat sätt än i lönesystemet Heroma.
- Nämnderna rekommenderas att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och godkännande av bisysslor.

Förvaltningen föreslår att rekommendationerna lämnas utan åtgärd. Det finns till exempel inte något dokumenterat ändamål eller laglig grund för korskörning av anställningsuppgifter. Anmälda bisysslor rapporteras redan årligen till nämnden.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Eva Carlsson-Paulsén (M). Därefter förklaras överläggningen avslutad.

Socialnämnden

Sammanträdesdatum

23 november 2022

Paragraf

§ 8 forts.

Diarienummer SN-2022/1881.109

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunrevisor Klas Hamrin (C)

Kommunstyrelsens förvaltning, Pekka Pöljö

Handläggare
Lars Axelsson
08-535 312 27
Lars.Axelsson@huddinge.se

Socialnämnden

Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor - svar på skrivelse från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2022-10-17, överlämnas till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, som svar på revisionsskrivelse *Uppföljning av tidigare granskning av bisysslor*.

Sammanfattning

En skrivelse från Huddinge kommuns revisionsgrupp 2 "*Uppföljning av tidigare granskning av bisysslor*" har inkommit till nämnden för yttrande.

Under 2020 genomförde kommunens revisionsgrupp 1 en uppföljning av en tidigare genomförd granskning av Huddinge kommuns rutiner för hantering av bisysslor. I uppföljningen konstaterades att man i huvudsak hade beaktat de rekommendationer som hade lämnats vid den tidigare granskningen.

Under 2022 har kommunens revisionsgrupp 2 genomfört en granskning av hur och om kvarstående restpunkter har åtgärdats av kommunstyrelsen och nämnderna. Revisorsgrupp 2 anser att nämndernas kontroll avseende bisysslor och motverkande av jäv är otillräcklig och lämnar därför tre rekommendationer:

- Korskörningar av anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter bör genomföras oftare för att identifiera medarbetare som inte angett bisyssla och medarbetare med bisyssla hos kommunens leverantörer.
- Information om bisysslor som inte omfattas av Dataskyddsförordningens regelverk bör finnas på annat sätt än i lönesystemet Heroma.
- Nämnderna rekommenderas att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och godkännande av bisysslor.

Förvaltningen föreslår att rekommendationerna lämnas utan åtgärd. Det finns till exempel inte något dokumenterat ändamål eller laglig grund för korskörning av anställningsuppgifter. Anmällda bisysslor rapporteras redan årligen till nämnden.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Ett missiv och en skrivelse från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, har inkommit till nämnden för yttrande. Ärendet har samberetts mellan kommunens förvaltningar.

Tidigare granskning

Under 2017 genomfördes en granskning av Huddinge kommuns rutiner för hantering av bisysslor. Granskningen visade att kommunen inte hade en tillfredsställande hantering av bisysslor. Revisorerna rekommenderade därför kommunen att göra ett omtag rörande området, bisysslor. Revisorerna ansåg att hela kedjan, från styrande dokument med tillhörande tillämpningsföreskrifter till metoder för inventering, bedömning och kontroll var i behov av översyn.

Under 2020 genomförde Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 1, en uppföljning av den tidigare genomförda granskningen. I uppföljningen konstaterades att kommunen i huvudsak hade beaktat de rekommendationer som lämnats. Två av rekommendationerna hade inte genomförts. Dels uppdatering av HKF 9930 och tillhörande dokument, i enlighet med punkten Allmänna bestämmelser (AB) 2017 samt Sveriges kommuner och landstings cirkulär 17:50, bilaga 3. Dels korskörningar mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter.

Granskning 2022 - Rekommendationer från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2

I inledningen av 2022 har Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, genomfört en granskning av hur och om kvarstående restpunkter åtgärdats av nämnder och kommunstyrelsen på ett ändamålsenligt sätt. Revisionsgrupp 2 har vid denna uppföljning ansett att nämndernas kontroll avseende bisysslor och motverkande av jäv fortfarande är otillräckligt och lämnar tre rekommendationer:

- Korskörningar mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter bör genomföras oftare och i fler förvaltningar.
- Information om bisysslor som inte omfattas av dataskyddsförordningens regelverk, GDPR, bör finnas på annat sätt än i det personaladministrativa systemet Heroma för att tillgodose kravet i 4 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, om att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheter ska ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar.
- Nämnderna ska enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725), KL, se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna rekommenderas att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och godkännande av bisysslor, korskörningar, dokumentation och transparens gentemot enskild och media.

Internt arbete med bisysslor i Huddinge kommun

Reglerna om bisyssla återfinns i lag (1994:260) om offentlig anställning (LOA) och i kollektivavtalet Allmänna bestämmelser (AB).

En ny riktlinje "Bisysslor i Huddinge kommun" är antagen av kommunfullmäktige och gäller från och med 2021-07-01. Syftet med riktlinjen är att tydliggöra vilka regler som gäller för att förebygga och förhindra bisysslor som kan anses vara arbetshindrande, förtroendeskadliga eller konkurrerande med kommunens verksamheter. En tillämpningsanvisning till riktlinjerna är framtagen för att underlätta för chefer och medarbetare att hantera bisysslor.

Medarbetare som har en bisyssla är skyldig att anmäla detta till arbetsgivaren och lämna de uppgifter om bisysslan som behövs för att arbetsgivaren ska kunna bedöma om bisysslan är tillåten eller inte. Rutiner för att följa upp förekomst av bisyssla finns förutom den årliga insamlingen av uppgifter också innan anställning sker och i samband med det årliga medarbetarsamtalet. Medarbetares rapportering av bisyssla sker från och med 2019 i kommunens personaladministrativa system Heroma självservice.

I hantering av bisysslor måste hänsyn tas till medarbetarens integritet. Oftast räcker det med uppgifter om arten av bisyssla för att kunna avgöra om denna är tillåten. Rätten att inhämta uppgifter om bisyssla får inte ske på sådant sätt att medarbetaren känner sig skyldig att lämna uppgifter om åskådning i politiskt, religiöst, kulturellt eller annat hänseende.

Att utreda bisyssla och att ta beslut om att tillåta bisyssla hanteras av medarbetarens närmaste chef. Beslut om att förbjuda bisyssla fattas av den som enligt respektive nämnds delegationsordning har rätt att fatta beslut i ärendet. Om bisysslan förbjuds på grund av arbetshindrande eller konkurrerande skäl föregås beslutet av MBL-förhandling med facklig part. Denna förhandling dokumenteras och diarieförs.

Förvaltningens synpunkter

De samberedande förvaltningarna anser att det är väsentligt för kommunen att ha god kontroll avseende bisysslor och att arbeta aktivt för att motverka jäv. Brister i detta arbete kan leda både till ekonomisk skada och förtroendeskada.

Förvaltningarna delar revisorernas syn om att det sannolikt förekommer en viss underrapportering av bisysslor. Information och rutiner används för att kontinuerligt förstärka medvetenheten hos chefer och medarbetare.

Svar på rekommendationer från revisionsgrupp 2

Korskörningar mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter bör genomföras oftare och i fler förvaltningar.

Alla personuppgifter som behandlas av en organisation berörs av GDPR, även information om bisysslor. I dagsläget har kommunen inte något dokumenterat ändamål eller laglig grund för korskörning mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter, vilket krävs enligt GDPR.

För att kunna genomföra korskörningar skulle en noggrann utredning över vad kommunen har för stöd i lag eller annan författning behöva genomföras.

Det är troligt att kommunen skulle identifiera medarbetare som inte rapporterat bisyssla och medarbetare med bisyssla hos kommunens leverantörer genom en korskörning. Dock kan kommunen inte utesluta att det skulle finnas medarbetare vars bisyssla inte fångas i en sådan granskning. De samberedande förvaltningarna ser därför att genomförande av korskörning, om krav på laglighet kan mötas, endast till del skulle motsvara sitt syfte och föreslår att nämnden lämnar rekommendationen utan åtgärd.

Information om bisysslor som inte omfattas av GDPR-regelverket bör finnas på annat sätt än i det personaladministrativa systemet Heroma för att tillgodose kravet i 4 kap. 1 § OSL, om att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheter ska ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar.

Var och en har enligt tryckfrihetsförordningen (1949:105), TF, rätt att ta del av allmänna handlingar. Enligt OSL ska myndigheter underlätta för enskilda att ta del av handlingar som i enlighet med TF är allmänna.

En sammanställning av personalens rapporterade bisysslor utgör en allmän handling först när denna har godkänts genom beslut i nämnd. Beslut om att förbjuda bisyssla samt dokumentation från MBL-förhandling rörande bisyssla utgör på samma sätt allmänna handlingar när kriterierna för allmän handling i TF är uppfyllda.

Eftersom individuella uppgifter om godkända bisysslor i det personaladministrativa systemet Heroma inte finns i någon allmän handling är inte bestämmelsen enligt TF tillämplig. I det fall en begäran inkommer till kommunen om att ta del av uppgift om bisyssla eller allmän handling rörande bisyssla hanteras begäran på det sätt som föreskrivs i TF och OSL. Kommunen kan dock inte bereda allmänheten möjlighet att söka information om enskild medarbetares bisysslor utan att bryta mot GDPR. De samberedande förvaltningarna föreslår att rekommendationen lämnas utan åtgärd.

Nämnderna ska enligt 6 kap. 6 § KL se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna rekommenderas därför att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och godkännande av bisysslor, korskörningar, dokumentation och transparens gentemot enskild och media.

Enligt kommunens riktlinje rapporteras anmälda bisysslor årligen till respektive nämnd. En övergripande rapportering över samtliga nämnders bisysslor sker också till kommunstyrelsens arbetsutskott. I rapporteringen anges förvaltningens arbete med att samla in bisysslor, antal anmälda bisysslor och bisysslor som har utretts eller förbjudits. De samberedande förvaltningarna gör bedömningen att denna rapport motsvarar revisorernas rekommendation.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Lina Blombergsson
Tillförordnad socialdirektör

Elisabeth Söderbäck
Tillförordnad HR-Chef

Bilagor

1. Missiv: Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor
2. Revisionsskrivelse: Uppföljande granskning om kontroll av bisysslor

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Kommunrevisor Klas Hamrin (C)
Kommunstyrelsens förvaltning, Pekka Pöljö